

מן הפאר

המאוחדת
United Chassidei Ger

גליון
מורחב
לרגל ימי
הפורים

אמרות ופנינים, מוסרי חיים ולקחים, מבאר הפרוה שרים - רבוה"ק מגור, נבג"מ ובלהט"א

פר' תצוה-זכור-פורים תשפ"ג
שנה א' גליון כ' ~

אמרות מבאר רבותינו הק'

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך וגו' להעלת נר תמיד: (כו. כ) בשם ה"חידושי הרי"ם ז"ע: פי' 'ואתה תצוה את בני ישראל' - מלשון צוואת וחייבור, שהיה בכח משרע"ה לחבר כל ישראל ולאחדם, רק באופן שישראל נתבטלו ונכנעו אליו כמו שא" (ברכות ו:ו) כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה, והוא היה הצדיק האמיתי, ועיקר הכל הוא עונה וביטול, שלזה אף שנחרק קצת, בניקל לו להתקרב.

על מה שאמרו חז"ל [וימא כד:] הדלקה לאו עבודה היא, איתא בשם ה"חידושי הרי"ם ז"ע שאמר הטעם מפני שבמנוחה כתיב 'להעלות', ודרשו חז"ל [שבת כא.] שתהא שלהבת עולה מאליה, היינו שהמליך הוא רק הגורם להדלקת המנוחה, והיתר נתווה מהשמים, ולכן היה מתחיל מנר מערבי ובה היה מסיים, להראות שהאור בא מהחושך, שזה נקרא מערבי, וזה מה שאמרו חז"ל [ברכות כו:] יעקב תיקן תפילת ערבית.

ה"תפילת אמת" ז"ע כותב [תרל"ח]: להעלות נר תמיד, ברש"י כל לילה ולילה קרוי תמיד, ולפי הרמז נראה שצריך אדם לעשות כל מצוה ע"י להיות נשאר אור המנוחה תמיד ממש, ובלי ספק הארת המנוחה הי' התולדות אור שלמעלה, והוא למעלה לו הומן, ולפי מ"ש א"ז מו"ד ז"ל [בספר הכותב] כפי בעלותך כי המשכן נגזר גם המנוחה דולקת נר מערבי כו' ע"ש, ואפשר שזה נכלל בלשון רש"י כל לילה ולילה, להיות הכנה מאור של מנוחת המשכן לכל ימי הגלות המוכנים ללילות, ויכולין לעורר הארת המנוחה בכל לילה ולילה כנ"ל.

איתא במדרש תנחומא ילמדנו רבינו קטן לכמה ינימול, כך שנו רבותינו קטן נמול לשמונה וכו' ע"ש. הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע דקדק מה השייכות ענין מילה לפרשת תצוה, ופירש ואמר, דהנה איתא במדרש צ' אחרי [ויק"ד כא.] שכן גדול נכנס בפנים בזכות מילה שכ' בזאת יבא אהרן וכתוב זאת בריתי אשר תשמרו וגו', גם איתא שם מפני מה כהן גדול משמש בח' בגדים אלא כנגד מילה שהיא לח' ימים וכו' ע"ש. ועוד אמר, גם משום שעל אסור להכנס למקדש.

הרבי ה"לב שמחה" ז"ע שואל: בפרשה הקודמת מדובר בענין המשכן וכו', ענין אינו כל כך פשוט, וכתבי שם ויקחו לי תרומה, ומביא רש"י לשון תכמים: לי לשמני, ואילו כאן בפרשה המדברת בבגדי כהונה כתיב ויקחו אליך? ואפשר, דאחד מותרך את חבירו, ד'תצוה' הוא מלשון 'צוותא', והיינו, שע"י ויקחו אליך - ע"י שמשתייכים ומתחברים אל הצדיק ע"י אפשר להגיע ל'ויקחו לי' - לידבק בשכינה.

הרבי ה"לב שמחה" ז"ע כותב: אי' בשם מדרש כתיב זה מקדש ראשון ומקדש שני, כתיב בגימ' ת"כ ת"י, להעלות נר תמיד הוא ביהמ"ק השלישי כדא", והרמז נר תמיד בגימ' וגם השלישי.

הרבי ה"לב שמחה" ז"ע כותב: ואתה תצוה, לא נזכר שמו של משה רבינו ע"ה בפרשה, י"ל

דאי' בתנחומא ואתה תצוה וכו' א"ל הקב"ה למשה מלך עשיתך, מה מלך עמו עושי גורתו אף אתה גזור עליהם והם עושים, וכשתהיה מלך כבר יהיה לך הכל, לכך לא נזכר שמו בפרשה כי כאן כאשר קראו הקב"ה מלך, מלך עשיתך לא נזכר שמו, כי למלך אין קוראין בשמו.

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וגו': (כח. א.) ה"שפת אמת" בליקוטים מביא את דברי המדרש [פרשה ל"ו] משל לחכם שנשא אשה ועשתה אצלו עשר שנים ולא ילדה וכו', צריך ביאור, כי מה מצאו חז"ל במרע"ה שכ' עליו 'בכל ביתי נאמן הוא', ויתכן לפרש מזה שראינו כי הקב"ה נתן הכהונה לאהרן לדורותיו, מה שלא מציינו אצל משרע"ה להיות ניתן לו לזרעו אחרי מתנה כזו, ויתכן לומר כי מרוב הקדושה שהיה בו למעלה מהטבע שנק' איש האלקים, לכן לא היה יכול להוליד תולדות להיות נמשכים אחר מדרגה גבוה שלו, כי לא כל הדורות ראויין להיות למעלה מהטבע, אבל כחו של אהרן היה בו מציאות להוליד תולדות ג"כ לכן ממשיל המד' כמו עקרה שאינה יולדת מחק הטבע, לא מחמת פחיתות שלה, כמו כן לא היה מיוחד מרע"ה להיות כחו נשאר לזרעו אחריו כנ"ל.

ועשו את האפוד וגו': (כח. ו.) מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א: יש להבין הסדר שכתבה התורה במעשה הבגדים, שנפרש מעשה האפוד ואחר כך מעשה החושן, הגם שמקורם כתי' חושן אפוד וגו', כאשר דקדקו המפ"י, אכן החושן היה יכול לעמוד רק ע"י האפוד, על כך כתי' אפוד מקודם, את החושן קשרו שיחויק היטב, ויכנסו את החושן, למעלה, מלמטה, ולא יזח החושן וגו' החושן הוא כנגד המשפט, חושן משפט, משפטי אי אפשר שיהיה פעם כן ופעם כך, על כן פירשה תורה היטב את קשירתו לאפוד.

ולקחת את שתי אבני שהם: (כח. ט.) שואל הר"ק ה"שפתי צדיק" ז"ע: למה ציוה ליקח, היה די לומר שיפתח עליהם שמות בני, וממילא יקחם, ע"כ לפרש שהיה פקודא דייקא שיקחם בידו ואח"כ יפתח. בפ' שני שעירי ביומא, סתם שעירי ב', דקדקו למה נכתב שני, כתי' יש ליקחם בשל ר"ח למה תיבת שתי, י"ל דהו"א שיהיה אבן ארון שיפתח עליה כל השמות, ואח"כ יחלקו ע"י שמיר, קמ"ל בעת שיקח האבנים יהיה שתי אבנים.

מעשה הרש אבן: (כח. יא.) שהיו חורטים על האבנים את שמות בני ישראל. הרבי ה"בית ישראל" ז"ע אמר את מה דאיתא באבות דר' נתן [וב] מה היה תחילתו של רבי עקיבא, אמרו בן מ' שנה היה ולא שנה כלום, שהיה ע"ה ואמר: מי יתן לי ת"ח וראשנו כחמור [פסחים מט:]. ואחר כך התהפך לגמרי ע"י שפעם אחת עמד על פי הבאר, אמר מי חקק אבן זו, אמרו לו המים שתדיר נפלים עליה בכל יום, אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מימי מיד היה ר"ע דן ק"ב בעצמו, מה רך פסל את הקשה, ד"ת שחקש כנרדול עאכ"כ שייחקה את ליבי שהוא בשר ודם, והסירות את לב האבן מבשרכם [יחזקאל לו כו], היינו שהוא חור בתשובה ע"י חקיקת המים באבן. וההפירוש: מעשה חרש אבן - שע"י החקיקה שחוטו באבנים, שחרטו שם את שמות השבטים, הכניסו הכח לדורות המאחרים, שאפילו אם

לאחד יהיה לב של אבן שגם יוכלו לחקוק בלבו.

ועשית משבצת זהב: ושתי שרשרת זהב טהור וגו': (כח. יג. יד.) כותב הר"ק ה"שפתי צדיק" ז"ע: פלא, שלגבי משבצות לא נזכר טהור ולגבי שרשרות שהן כעין טפל למשבצות כתיב טהור, אולי נלמד בק"ו מה הטפל הוצרך זהב טהור מכ"ש הגוף, הרמז כמו שמשבצות הם העיקר ושרשרות טפל כן יש מעניני עבודת הש"י עיקר וטפל ויצרין ליוזרו.

כבאו אל הקדש וגו' וכבצאתו ולא ימות: (כח. לה.) הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע דקדק: מאי 'וכבצאתו', ופירש ואמר: כשבאה קדושה לאדם צריכין להכין לקבל הקדושה וע"י זה ילך קיום אצלו, וכן בשבת דכתיב 'שבת וינפש', ודרשו חז"ל [ביצה טז.] כיון ששבת ווי אבדה נפש ע"י"ש, וקשה דא"כ היה לומר זאת במוצאי שבת ולא בהתחלה, אך כשזכור זאת תיקף בתחילת ביאת השבת ומכין עצמו לקבל השבת, ומקבל השבת באופן שיהיה אצלו קיום גם לימות החול, איז יש לו קיום. והו"ו 'וכבאו וגו' וכבצאתו', היינו שתיכף בבואתו לקדוש יזכור היציאה, והו"ו ז"ל ימות', שתשאר אצלו הקדושה.

ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לה': (כח. לו.) אמר הרבי ה"פני מנחם" ז"ע: הרבי ר' ברוך ממעז'בו' ז"ע אמר דאיתא בזה"ק כמה פעמים שהאדם ניכר על מראה פניו ואפשר לידע טיבו ע"פ מראה הפנים, שהמעשים נחקקים על הפנים, ועפ"י ביאר המשנה בפני נכתב ובפני נחתם היינו הפנים על אדם נכתב ונחתם ופחותיו ופשוטי על מצחו. כתיב בפשתן 'ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לה' וגו' והיה על מצח אהרן, על פני כהן הגדול ראו קודש לה'. ואפשר לומר ע"ד רמז 'קודש לה' - בגימטרי' תומך, תומך, ואהרן חזרו תמכו בידי מזה אחד ומה אחד במלחמת מעלה, שקודש אהרן הכהן תחזיק את ידי משה רבינו למעלה, תמכין דאורייתא זה תמיכת ידי משה רבינו.

וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם וגו': (כח. מז.) אמר הרבי ה"פני מנחם" ז"ע: התכלית של יציאת מצרים הייתה כמו שכתוב בפרשה 'אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם', בהלכות שילוח עבדים איתא ברמב"ם [הל' שמיטה ויובל פ"ו ה"ד] שההלכה כרבי ישמעאל בנו של ריב"ב שמר"ה ועד יוה"כ"פ לא היו עבדים נפטרים לבתיהם ולא משתעבדים לאדוניהם אלא אכילים ושותים וכו' ועטרותיהם בראשיהם, ומבאר רש"י [ר"ה ח:]. ועטרותיהם בראשיהם - שאם רצה לשים כתר בראשו רשאי, ואולי הרמז שכן זה יש לכל איש ישראל תמיד, די לי בני ישראל עבדים עבדי הם, שטרי קודם, והווי התכלית של יציאת מצרים שבפרשיות אלו, שהיו יכולים להגיע אפילו לכתר תורה לאחר שמתהר לבבו, והווי שטרי קודם, שע"י התורה מתעלה האדם ומצא חירות מכל השעבודים, וכדאיתא שאחר מתן תורה אלמלא חטאו ישראל לא שלטה בהם אומה ולשון, תערוך לפני שולחן נגד צוורי.

שבת זכור

בשם ה"חידושי הרי"ם" ז"ע: 'תמחה את זכר עמלק' - בודאי יכול הבורא ית' למחוק אותו ברגע אחד, אך רצה הקב"ה ליכות את ישראל להיות מחיית שמו ע"י בני ישראל.

כותב הרה"ק ה"שפתי צדיק" ז"ע: פרשת זכור למחות עמלק שלו, כי מי שיש בו מידה גרועה גאות או כעס זהו חלק עמלק, שיחגבר על המידה להפכה לטוב מוחה עמלק שלו, ובפרט ענין כעס מבואר בזוה"ק תצוה כשאדם בכעס אבד נשמתו ולא יוכל להחזיר בתשובה שמשך לעצמו בחינת סט"א ממש הגם שלא ידח ממונו נדח, ויש דרך תשובה, רק קשה מאד שייחך לתקן ולהשיג נשמתו, אחר שזכינו לקרות פרלותרן לשיג מחיית עמלק, תוה"ק כסייע לנו למחוקו.

ה"שפת אמת" ז"ע כותב [תרס"א]. בפסוק בחר לנו אנשים. צדיקים. כי לא כל אחד יכול להלחם בעמלק. דכתיב מלחמה לה' בעמלק. פי' הנלחמים לשם ה' יוכלו לנצחו. דאיתא אין לך מלחמה שנוצחת שלא יהיה בה מזרע עשו. כי הוא ירש החרב. אבל הנלחמים לש"ש יוכלו לנצחו לכן כתיב כאשר ירים משה ידו. ואמרו חז"ל במשנה וכי ידיו וכו' אלא כל זמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין לבן לאביהם שבשמים היו נוצחין. והוא כנ"ל שצריך שיהיה המלחמה לשמו ית'. ואז יוכלו לנצחו. כי עמלק שונא את בני ישראל לשמים. ועיקר שנאת בני ישראל צריך להיות בעבור כי הוא שנאו למקום ב"ה ואז נוצחין במלחמה.

ויאמר כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק; אי' במכילתא רבי אליעזר אומר נשבע המקום בכסא הכבוד שלו וכו' אם יבא

מכל האומות שבעולם להתגיר שיקבלוהו, ומכירתו של עמלק לא יקבלו וכו' ע"ש. הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע דקדק: והא איתא [גיטין נז:] מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, ואמר, אולי היתה אדם מישראל.

הרבי ה"בית ישראל" ז"ע אמר: כתיב 'מלחמה לה' בעמלק מדר דר', ואיתא בזוה"ק פרשת קדושים, שרשב"י למד עם תלמידיו קדושים תהיו כי קדוש אני ה', חב"י כד מוטו להאי פרשתא הוה חדו. והסביר הרבי ר' בונם ז"ע, דמאחר ויש קדושה למעלה בשמים, לכן כשמגיעים לאותה פרשה שהרבי עוסק בה שמחים התלמידים, כי עוסקים באותו ענין שהרבי עוסק. והטעם לזה, כי פעמים רבות קורה שלא מבינים משהו בלימוד ורק ע"ז שגם הרבי עוסק באותו ענין, יכול הוא להסביר יותר, כך שהענין נהיה יותר מבוסס.

וכן יש לפרש גם כאן: 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור' - דמאחר שהש"ת עוסק תמיד במלחמת עמלק - הוא היצ"ה, כמילא נהיה גם לנו יותר קל להילחם ולנצח את עמלק - הוא היצ"ה.

כותב הרבי ה"לב שמחה" ז"ע: 'ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים', אי' ברפידים בפרדים, נפרדים, כי מאחר שבנ"י היו נפרדים בניהם, לכן 'ויבא עמלק וילחם עם ישראל', וזהו שאמר המן מזרעו של עמלק 'ישנע עם אחד מפוזר ומפודר'.

עוד כותב: 'כתב זאת זכרון בספר ושנים באוני יהושע'. לא די לכתוב בספר אבל צריך גם לשים באוני יהושע כדי שינכסו הדברים באזנינו היטב, שיהיו הדברים נשמעים ונקלטים בפנימיות.

הרבי ה"פני מנחם" ז"ע אמר: כתיב 'ויזנב בך', עמלק רצה שבני ישראל יהיו נגרים ונסרכים, ונתהפך לבשמים ראש מר דרור, נשיאות ראש, שנוקף ראשן של ישראל, נקהלו ועמוד על נפשם, איתא בשפת אמת לשון עמידה, וכמו שאמרו במקום שבעלי תשובה עומדים. הבית ישראל ז"ל אמר שלכל אחד יש בקרבו חלק עמלק וצריך כל אחד למרק את עצמו שיהיה נמחה זכר עמלק שנמצא בו. כ"ק אה"ל אמר בשם החידושי הרי"מ ז"ל, תמחה את "זכר" עמלק, שלעמלק אין זכר רק מה שגונב מישראל. וכתבי 'ראשית גוים עמלק', שעמלק רוצה לבטל הראשית של ישראל, אולם ראשם של ישראל מתגבר וגבוה מעל ראשית גוים עמלק, ואחריתו עדי אובד שנמחה זכרו. כתיב 'מחה תמחה' וכתבי 'תמחה', שעל אף שהש"ת אמר שימחה בעצמו יש מצוה על כל אחד למחות, וכפי מה שמוזכר כל אחד את עצמו מבחינת עמלק כן זוכה להגיע, שיש סיוע מהשמים, נקהלו ועמוד על נפשם, שזוכין לבוא לעמידה.

אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: והיה בהגיה, השלימות יהיה רק אז, אבל המצוה יש תמיד, יהושע לא השלים המצוה, ויחלוש יהושע את עמלק, שהשאיף החלשים שבהם, אצל שאול ג"כ לא היה עד כלותם, מלחמה לה' בעמלק מדור דור, והיה בהגיה 'גו' תמחה, מחיית עמלק היא מצוה התלויה במציאות המנוחה. והיה בהגיה 'ה' אלקיך לך מכל אויביך וגו', אבל הזכירה אינה תלויה בדבר רק באדם עצמו, המצוה בכל יום ויום והיא ממש זכירות התמידות, והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה, זכירה עשיה, ובגמ' [מגילה ל.] דלא תיקדים עשיה לזכירה, זכירה שבת זכור הקריאה בפ' זכור ופורים

הוא עשיה, מכח שבת זכור יש עשיה בפורים, בזכירה עוד יש ביכולת שתהיה זינעה ויכולין עוד להשיג בזה מה, אבל עשיה אין ביכולת להשיג, ומה שייך היום מחיית עמלק בעשיה, אלא שע"י הזכירה משיגים ובאים לעשיה, בלא הקריאה בפ' זכור חסר בעצם ימי הפורים, ואולי מטעם זה נהגו הנשים לבוא לשמוע הקריאה בפ' זכור הגם שלהלכה יש שאמרו שאינן חייבות כי אין ננות מלחמה, אכן לפי שנתחייבו בפורים במצות היום שאף הן היו באותו הנס, שצרכות שייכות לעשיה וכמילא צרכות לזכירה, הוא ע"י הקריאה.

אמר ראש הישיבה מגור שליט"א: כתב המגן אברהם [ס' תרפ"ה] שקריאת פרשת זכור היא מדאורייתא, אך לא כתוב בתורה שצריך לקרותה דוקא בשבת, אלא שחכמים תקנו בשבת זו הואיל דשכיחי רבים בבית הכנסת, וגם משום דהוי סמוך לפורים כדי לסמוך מעשה עמלק למעשה המן. וע"פ פשוטו המכוון בטעם הראשון הוא, משום דיחיד עלול לשכוח, אבל רבים לא יבואו לידי שכחה, כי מכין דרבים ניהו מדכרי אהדי.

אך יש בזה עומק יותר, וכמבואר בשפת אמת [זכור סוף תרל"ו] כי בשבת מתיחדין בני ישראל להיות אחד, ואז אין לו שליטה, כי בכלל ישראל אינו יכול לנגוע, וכל כוחו של עמלק היה בנחשלים, ביחידים שפולטן הענן [וגם אם היו יותר מעשרה, אבל לא היו כלל, אלא הרבה יחידים שנפלטו], אבל בכלל אין לו כח. וזה מה שצריך הכח של רבים למחיית עמלק. ולכן בפרשת והיה אם שמוע נאמרה בלשון רבים, כי על קבלת ועל מצוות צריך הכח של הציבור, על הפרטים, ועל הגדרים.

מבאר החסידות

שינוי השם סבל רב סבל הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין ז"ע משלטון הרשע ברוסיה. ולאחר שישב כמעט שנתים בכלא בעלילת שוא, הצליח בחסדי שמים להימלט מהמדינה והשתקע בעיר סדיגורה שבבוקובינה, שהיתה נתונה אז תחת השלטון האוסטרו-הונגרי, וריבתה של רוסיה. לאחר שהצאר הרוסי גילה כי טרפו חמק מבין אצבעותיו, הגיש לקיסר אוסטריה בקשה נחרצת להסגירו לידיו, ומקורבי הרבי פעלו נמרצות לדחיית הבקשה. בין השאר העלתה הצעה, כי הרבי יחליף את שם משפחתו 'פרידמן' כדי להסתיר את זהותו, אולם הרבי סרב ואמר: 'אמנם התקיים בי מה שנאמר אצל אברהם אבינו, וגלית מארצי וממולדתי, אך לא מבית אבי. שכן רק אברהם נאלץ לעשות כן, מפני שבנו של תרח היה. אולם אני בנו של רבי שלום הגדול מפרוהבישט, ועל שמו שם משפחתי, שכן 'פרידמן' משמעותה 'איש שלום'. ומאב שכוח, איני צריך ואיני יכול ללכת ולהתנתק...'

רבי או לא רבי רבי נפתלי מליז'נסק נכדו של הרבי ר' אלימלך ז"ע, נודע בעבודתו וסיועו להנהיג את הביטחון, רק שעתים בשנה ביום הפורים, היה מקבל פתקאות ופדינות ממשחרי פניו, ורבים נושעו בזמן זה בדרך פלאית. פעם באה אליו אשה חשוכת בנים, והניחה לפניו פדיון ופתקה כדי להיושע בבנים, אך כיון שזו איחרה את השעה, נענה רבי נפתלי ואמר: "אני כבר לא רבי, שכן זמן הנהגתי עבר ואיני אלא אדם פשוט". הצטערה האשה ואמרה: "אם אינכם רבי, החזירו לי את המעות שנתת". צהל הרבי ואמר: "טלי נא את מעותיך, ובשכר זה שהאמת לרבי שאינני רבי, תושעי בבנים. שכן החסידים שלי אינם מאמינים לי, ואת קיבלת את הדברים במלואם..."

סיפור מרובה"ק

משנכנס אדר מתרים בשמחה

בדברי קדשו כי חנוכה זמן מסוגל ליראת שמים. רבי איטשע מאיר בצדקתו, נכנס אל הרבי והתאונן: הן חנוכה היום, והרבי אמר שהזמן מסוגל ליראת שמים, ואילו אני עדיין איני מרגיש כלום. השיבו הרבי ה"אמרי אמת" קצרות: ומי אמר שצריכים להרגיש? נשאר רבי איטשע חזר במקומו, כביכול לא הבין את אשר אמר הרבי, הן הרבי שנית: מה יש, מה אינך מבין, ומי אמר שבכלל צריכים להרגיש? זקנינו ה"חידושי הרי"ם" ז"ע, היה רגיל לומר כי בשמים מואסים מאד בגיאות שבאה ע"י מצוות ועבודת ה', יהודי עוסק ביהודישקייט ו'מרגיש' את לבבו, עלול לטעות ולהחזיק טובה לעצמו, להתגאות, ובכך הרי הוא נוטל דבר קודש והופכו לגסות אשר היא תועבה בעיני ה', לפיכך, מנין לך שעדיף ורצוי לחפש את ההדגשים בעבודת ה', שמא טוב יותר כשאין מרגישים טעם, ונשארים נכנעים ושפלי רוח.

וסיים הרבי ה"בית ישראל" ז"ע והוסיף: יהודי לא צריך להרהר ולפשפש, לבדוק עצמו האם מרגיש טעם, האם כבר זכה לשמחה, או שמא עדיין לא. **יהודי צריך לעבוד את ה', ללמוד ולהתפלל, לשמור פיו מלשון הרע ורכילות ושאר דברים יתירים וה' יגמור בעדו.**

בתחילת חודש אדר תשל"ה, נכנס אל הקודש פנימה אל הרבי ה"בית ישראל" ז"ע יהודי שבור, אפוף עצבות ודכדוך. רבינו ז"ע שכל ימיו היה עומד ומיטיב ליבותיהם של ישראל, ומשפיע שמחה דקדושה לכל באי שערי, קורא לעומתו: הן "משנכנס אדר מרבין בשמחה". צריכים להכניס את השמחה אין די ביינער אריין, שיהיה האדם מוקף שמחה עד כדי שגם הסובבים אותו יוכלו להרגיש בשמחתו. השיב אותו יהודי שבור לב, 'רבי, מה אעשה, איני מרגיש בשמחה כלל'.

מאוחר יותר, אמר הרבי ז"ע לאחד מאנשי בריתו: היה אצלי היום יהודי, מתאונן ואומר שאינו מרגיש שמחה, "ומי אומר שצריך בכלל להרגיש. הבנת? הלה, שפיקח היה, הבין כי דברים בגו, וביקש לעמוד על עומק דעת רבו, השיב בשלילה, לא, לא הבנתי. 'מדוע אינך מבין', 'מי אומר שצריך להרגיש? אולי להיפך, אם לא מרגישים - עדיף'. וכדי להאיר את הדברים פתח הרבי ז"ע וסיפר מעשה שהיה עם קרובו רבי איטשע מאיר ברודער, נינו של החידושי הרי"ם ז"ע, שהיה אברך ירא ושלם, ובהיותו פעם בחנוכה בגור, הזכיר הרבי ה"אמרי אמת" ז"ע

פורים

ע"פ 'ודתיהם שונות מכל עם' - בשם **הרבי ר' בונם מפשיסחא זי"ע**: פי' שזאת היא עצם דתם להיות שונים מכל עם.

ה ר ב י
ה " א מ ר י

אמת זי"ע [תרפ"ה]: אאז"ל אמר בשם הרבי ז"ל שכל שמחה צריכים להכניסה בתורה ולכן אחר סוכות, זמן שמחנתו, עושים שמחת תורה, וזה דכתיב 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר' ואיתא אורה זו תורה וכו' שמחה זה יום טוב וכו' ששון זו מילה וכו' ויקר אלו תפילין, שמחה זה יום טוב וכו' וכתיב וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל ומתרגמין ואלפיונן לבני ישראל היינו שהניח הכח בתורה, ששון זו מילה וכו' ובמילה כתיב שם שאנכי על אמרתך וגו' שעל ידי התורה יכולים להיות שומר הברית, ויקר אלו תפילין ובתפילין גם כן כתיב למען תהיה תורת ה' בפיך.

ליו"ט, המן הרשע ביקש להכניס עצבות בבני ישראל. אגרות הראשונות היו צום ומספד, האגרות האחרונות כבר היו ונהפוך, ונהפוך הוא, ונעשה למשתה ושמחה, וע"ז זה הדור קבלה בימי אחשורוש, ע"י השמחה. לעבוד השי"ת עם שמחה הוא א' מן הדברים היותר גדולים, עבדו את ה' בשמחה, הרמב"ם סוף הל' לולב הפליג בלשונות אודות עבודת השי"ת בשמחה, זה מסלק התוכחה של תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה, עבודת ה' בשמחה היא מן המדרגות היותר גדולות.

אמר ראש הישיבה מגור שליט"א: במגילת אסתר מבוואר היטב תוקף הקבלה, דכתיב 'וקבל היהודים' - בלשון יחיד. וכן קימו וקבלו היהודים והכתיב הוא 'וקבל' בלשון יחיד, כי אין לו לאדם להסתפק במה שנמצא בסניבה ובין ציבור יראי ה', ולסמוך על השני, דאיתא בגמרא [ב"ב כד:] קידרא דבי שותפי לא חמיא ולא קיריא, ופירש רש"י שזה סומך על זה, שע"י שכל אחד סומך שהשני יעשה, לא נעשה כלום. והקבלה הנכונה והאמיתית הוא כשאדם יודע ומכיר שאין הדבר תלוי אלא בו וכל האחריות מוטלת על כתפיו, ולכן כשהפסוק רוצה לבטא הקבלה של היהודים עליהם ועל זרעם, עד כדי שנוכל לומר 'זוכם לא יסוף מזרעם', שתהיה קבלה נצחית - אסתר סוף כל הניסיונים, אבייגע החלטה, זה אך ורק על ידי קבלה בתוקף של כל יחיד ויחיד - וקבל, דער מענטש אליין, א פעסטע קבלה.

הרבי הלב שמחה זי"ע כותב: שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, ודקדוקו על מ"ש בימים ההם לשון רבים, וי"ל כי גם יום הכינוס בכלל, לך כנוס את כל היהודים זה היה הנס היותר גדול, שכינס ואיחד את כל היהודים יחדיו, אי' בשפת אמת כי נס דפורים היה הכנה לבית שני, ובכ"מ פירש שם שלכן תיקנו משלוח מנות לאבינוים לעורר אהבת בני ישראל, כי יסוד בית שני בכח אהבת ישראל ע"ש, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, גם בזמן הזה אם יתאחדו ויהיו באחדות יבוא משיח צדקנו בב"א.

אמר הרבי הפני מנחם זי"ע: המן היתה עליו רעה, נתן ממון רב כל כך כדי להשיג אומה, אנשים נשים וטף, ומרדכי להיפך, הביא בהם אהבת ישראל, ואהבת לרעך כמוך, כנוס את כל היהודים, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאבינוים. מתנות לאבינוים, אפילו מי שאינו ראוי, כל הפושט יד, גם למעלה נפתחים שערים שכל אחד יכול להיאחז בזה, כל הפושט יד, יזי פרוסה (מתחת כסא הכבוד לקבל בתשובה), כי יד על כס.

אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: ראיתי במאמרים מהפני מנחם ז"ל, והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל

הרבי **"הבית ישראל זי"ע** כותב [תש"ט]: כ"ק אאז"ל הגיד על נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי הכוונה על דרך שאמר השפ"א פודה ד' נפש עבדי הצדיקים ולא יאשמו כח החוסים בו המתקורבים להצדיק וזה שביקשה אסתר. והצדיקים מפיקים עצמם להכלל ישראל וזה כאשר אבדתי שנתפש הצדיק אינו זוכר מעצמו כלום כעין מרע"ה מחני נא שהפקיר עצמו ע' הכלל ישראלי, וזה רחוק משיעתי דברי שאגתי שלא כיוונה על עצמה כלום.

בשם **"החידושי הרי"ם זי"ע**: איתא [מגילה ב.] י"ג זמן קהילה לכל הוא, ולא צריך קרא לרבווי, היינו כשישראל נקבצין למקום אחד זה עצמו הוא תורה, ולא צריכים אז קרא שילמדם.

הרה"ק **"השפתי צדיק זי"ע** מביא ששאל את ה"שפת אמת זי"ע: איך לא איבד המן את עצמו, טרם שהלך לשרת את מרדכי ולקרות לפניו שהחריפה זו מר ממות, וכן איתא בתרגום שששמע המן שעליו לעשות זאת, ביקש שיהרגו אותו ולא יעשה זאת. ותירץ השפ"א: שיש לומר שהיה אז נימוס זה כשמת א' מהשרים נתבטל הגזירה, ובאם היה אמבד את עצמו היה מתבטל כל הגזירה מאיבוד היהודים, ולכן דחק את עצמו לסבול כ"ז.

כותב **"השפת אמת זי"ע** [תרל"ז]: ובכל יום יום מרדכי מתהלך כו'. נראה שכל הדברים הנזכרים במגילה היה הכל לצורך הנס. ובודאי זה דבר גדול מאוד שהיה כארבעה חומשה שנים מעת הקח אסתר לאחשורוש ומרדכי הצדיק הלך בכל יום יום לראות שלומה בעבור כי היתה יתומה. ובצער התפיסה בבית הנכרי. ובזכות זה זכה לנס. וכתיב גם כן במאמרם אליו יום יום וכו'. שע"י בכל יום יום מתהלך זכה לזה לנצח את המן הרשע

מעשה מרבוה"ק

לירד של הרבי הפני מנחם זי"ע ט"ז אדר תשנ"ו

סיפר הרה"ר משה רייס ז"ל:

יש לי מכר, יהודי ת"ח ובר אורוין, בתו חלתה במפתיע, התגלה שיש לה ל"ע גידול בראש. הרופאים אמרו שתוך מספר ימים חייבים מיד לנתח. הגידול לוחץ על חלקים פנימיים בראש, ותפיסתם היתה שזה משהו לא טוב, אם רוצים להציל - אז מיד. הוא כמובן הסתובב סהרורי, לא ידע להשית עצות בנפשו, הוא בא אלי ערב לפני הניתוח ואומר לי: הייתי היום אצל האדמו"ר מגור [הפני מנחם] הוא נתן לי מעט מנוחת הנפש. אמנם, עדיין עומד אני לפני ניתוח, וכל ניתוח הוא קשה, וניתוח ראש בפרט, אבל אני יותר רגוע, נכנסתי לרבי ואמרתי לו הרופאים אומרים כך וכך והם חושבים שהם לא טובים, שהגידול הוא גידול קשה שהסכנה היא סכנת חיים, וצריך הרבה להתפלל.

השיב לי הרבי: הרופאים חושבים שהם לא טובים, ואני אומר שהם כן טובים, זה אכן גידול, אבל בעזרת ה' זה לא יהיה שום דבר, והחל להסביר לי פשוט מבחינה רפואית, מדוע הוא החליט וקבע שזה לא גידול ממאיר, מבחינה רפואית!

אחרי שהרבי גמר להסביר לו ולברך אותו, כשהוא נפנה לצאת, אמר לו הרבי בא הנה רגע אברך, אמרת שהיא כבר בת תשע עשרה, הרי בודאי שהלב שלך חוד לא רק על מה שקורה, אלא גם על מה שיקרה, נניח שהכל יהיה בסדר, נניח שהניתוח יצליח והיא תצא מכלל סכנה, ובעזרת ה' תחיה, והכל יהיה בסדר, אבל זו בעיה, איך אני מסתדר עם כזה דבר, זו חבילה וזה משא שאיננו נגמר, מה עושים עם זה. הרבי ממשך ואומר לי - תדע לך שהנסין שלנו הוא נסין לרגע בלבד, אנחנו צריכים לעשות את מה שבכוונתו, להתפלל ולבקש על כעת! ברגע הזה בנקודה הזו כאן להשקיע את כל הכוחות. אתה תבקש שהקב"ה יעזור שהניתוח יצליח שהכל ילך כשורה שהכל יסתדר, ואתה יודע שהקב"ה מנהיג את העולם, אתה יודע שהוא משגיח על כל העולם, ושום דבר לא נעשה בלעדי רצונו, אז תהיה סמוך ובטוח שהכל יהיה בסדר, וכבר אמרו חכמים - ארבעים

יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ומכרזת בת פלוני לפלוני, אין לך מה לדאוג על כך.

זו היתה באמת הנקודה הפנימית. הרבי לא רק שמע את המילים שלי, הוא גם הרגיש את נהמות הלב שלי, את רחשי הלב בפנים, וגם על זה קבלתי תשובה והתעוררות. אלו המילים שאמר לי מכרי.

למחרת בשעת הניתוח, הגעתי כחבר וידיד לבית החולים הדסה וישבתי יחד איתו, ועוד פעם הוא חזר לי על הדברים. ואומר לי זה נתן לי נוחם, נתן לי עידוד, אני יושב כאן, חשבתי שלא אחזיק מעמד בשעה כזאת, כשבתי שם בפנים תלויה בין חיים למוות, ואני, איך אני יכול לשבת בשקט, איך אני יכול לנשום ברגיעה, להרגיש שאני חי, כשיש שם שאלה כל כך קשה, והוא ממשך ואומר: הרבי גרם לי לחשוב ולהרגיש שהחיים ממשכים הלאה, גם אצלי וגם אצלך.

הוא עוד לא מסיים את דבריו, והרופא יוצא מחדר הניתוח, הוא גמר את הטיפול העיקרי, והוא יצא החוצה. ישבנו שם בבית הכנסת, מול הכניסה לחדר הניתוח, והרופא ניגש אליו ואומר לו: אתה לא יודע באיזה הפתעה אנהנו, איזו תדהמה נפלה עלינו, זה גידול שאין בו שום דבר, שפיר לגמרי, זה מה שאנו רואים כרגע, ללא שלוחות, ללא שום תוצאה של נזק. הוצאנו אותו, ואנו מקוים שהכל יהיה בסדר, כמובן שעדיין יש לברר זאת, שלחנו זאת למעבדה פתולוגית לבדוק את העיניים, אבל הכל יסתדר ויהיה בסדר. ובי"ה הכל הסתדר, ואחרי שלושה חדשים היא השתדכה עם אחד שבת משפחתו עברה סיפור דומה, והם כמובן לא שאלו שום שאלות, ואמרו אנחנו יודעים שזה שום דבר.

אנחנו ממש היינו המומים, אבל הכח הזה להיכנס לתוך נשמתו, כפי שהסתיידים נהנו לומר, הוא אינו קורא את הקוויטל שכותבים, הוא רואה בעצם עוד יותר את מה שלא כתוב, הוא מרגיש מה שרצו לכתוב אולי, ואולי אפילו ובודאי את מה שהעלימו ולא כתבו, גם את הדברים האלה.

אכתביט למערכת

לכבוד מערכת הגליון הנפלא "מן הברא" שפעולותיכם הם למעלה ומעבר, אשריכם ואשרי חלקיכם.

ברצוני לשתף את ציבור הקוראים במעשה נפלא ששמעתי בסעודת ב' אדר שהתקיימה בהאי שתא בביהמ"ד הגדול בירמיהו בירושלים.

מהמשיגיה והמשפיע הידוע הרה"ח ר' אברהם ישעיה גולדפלם שליט"א.

סיפר בשם הרה"ח ר' יהושע קלינר שליט"א, שפעם אחת היה יהודי אחד שעלה בפרענצס (מדרגות) לאחל לחיים לרבי הבי"ז זי"ע בטיש בביהמ"ד ברלב"ח ודחפו אותו, ולאחמ"כ הרבי הבי"ז זי"ע שלח לבקש ממנו סליחה על כך.

ושאלו אח"כ את הרבי זי"ע למה הוא היה צריך לבקש סליחה, הרי הוא לא דחף אותו, אלא מי שדחף שהוא יבקש סליחה.

והשיב הרבי זי"ע ש"כל מה שקורה בביהמ"ד ובחסידות זה אחריות שלי!"

כמובן שזהו סיפור עם המון מוסר השכל, שכל מי שעושה משהו או ח"ו מכה מישהו, בביהמ"ד או בחסות החסידות, שיידע שזה פוגע ברבי שליט"א וזה גורם לו לצער וכדומה וזה גם מתייחס אליו.

אבל מה שאני ראיתי כאן שרק בזכות פעולות של אנשים כמכם שפועלים ללא חת ומורא למען השלום והאחדות,

יכול משיגיה ומשפיע חשוב לעמוד בביהמ"ד ולדבר כך, בפה מלא, מה שכל אחד מבין רק מפחד לומר (ואכן כבר בדרשה שמתני לב שהמסובים עמי בשולחן היו בהלם מהמילים ששמעו). אין לי ספק שרק בזכות פעולותיכם חלחל המסר החשוב הזה והוא נאמר בבית המדרש בעצמו, בעוד שעד עתה כל המסרים שהושמעו בסעודות ובכינוסים עסקו רק ב"אמונת צדיקים"...

אשריכם ואשרי חלקכם, המשיכו בפעולותיכם. עם ישראל זקוק היום להרבה ישועות ובזכות האחדות והשלום

נזכה להיושע בכל הישועות במהרה בימינו אמן.

ידידכם וידיד כולם
א.מ.ל. י-ם

מעשה מרובה"ק

אהבת ישראל

נקלע פעם לעירייה גור יהודי פשוט שניכר על פניו היותו בור ועם הארץ. אך להפתעת החסידים, כאשר נתקבל אצל השפת אמת, הכחינו כי מראה לו הרבי הכיכות וקירבה יותר מן הרגיל. נכתבר כי היה היהודי הוא מהקאנטוניסטים, אלו הילדים האומללים שנחטפו מחיק הוריהם בקטנותם על ידי שוטרי הצאר הרוסי, ונשלחו למרחקים ככוננה להשביחם מיהדותם. רובם ככולם אכן נמחקה מהם כל אותות זיקה ליהדות רח"ל, ורק המעט מן המעט הצליחו לשמור על יהדותם ככה מסירות נפש עצומה. אך גם אלו, מתוך שחיו רחוק ממרכזי היהדות, גדלו להיות עמי הארצות נמורים. השפת אמת הראה ליהודי שהוא אותות חיבה וכיכרו ביותר בעקבות מסירות הנפש לשמור על יהדותו כל שנות היותו תחת עבודת הצאר, ואף הזמינו לביתו לסעוד עמו על שולחנו. כגמר הסעודה ביקש השפת אמת לכבדו בכרך ברכת המזון על הכוס, והניח את הכוס לפניו ומונו. אלא שהיהודי, לרוב פשיטות, לא הבין על מה מיועד הכוס, והרימו מיד לשותו. הבחין השפ"א באחד הנוכחים שהעלה על פניו מעין גיחוך, והביע את מורת רוחו על זה שאינם חשים לכבודו כמיהו.

מבאר החסידות

התאמצות לצדקה

לשכנע אותי לקמץ ידי מלכת צדקה. אבל בוא ואראה לך את המובא במדרש רבה פרשת תצוה: הרבה פעמים אדם מחבב בליבו לעשות מצוה - זו צדקה, ויצר הרע בבתוכו אומר, מה לך לעשות מצוה ומחסר את נכסתי? עד שאתה נותן לאחרים תן לבניך. ויצר טוב אומר לו, תן למצוה, ראה מה כתוב "כי נר מצוה" - מה הנר הזה כשהוא דולק אפילו אלף אלפי נרות מדליקים הימנו אור במקומו, **כל כלי מי שיתן למצוה אינו מתחסר**."

הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא התאמץ למעלה מכוחותיו במצות הכנסת כלה, ולמרות שהיה דחוק בעצמו היה לווה כספים רבים לנישואי יתומות בדרך כבוד. פעם שררה בביתו עניות גדולה, ואחד ממקורביו תמה בפניו: "האם אין מן היושר לסלק את החובות ולפרנס ביד רחבה את בני הבית, במקום לפזר לאחרים? והרבי השיב: "אינך ראשון בטענה זו, שכן מיישהו כבר הקדים וטען לפני כך, והוא היצר הרע שניסה

אל הבאר

נושאי דגל האחדות במחננו "גור המאוחדת" שלום וברכה. בפרוס ימי הפורים הנני להודות לכם ולחזקכם בפעולתכם האמיצה והנדרשת בעת הזאת. ידוע דברי הרבי ה"בית ישראל" זי"ע עה"פ 'יוחן שם ישראל כנגד הרה"ו וברש"י כאיש אחד בלב אחד, ואילו אח"כ כתוב 'ומשה עלה אל האלקים', אחדות זה לא דבר פשוט, ודרכו אפשר להגיע לדברים גדולים, וגם כאן, עי"ז דהיה 'יוחן שם ישראל נגד הרה"ו - ע"י שהיה אחדות, עי"ז יכל להיות 'ומשה עלה אל האלקים', אחדות זה לא דבר קטן, ואפשר להגיע דרכו להרבה דברים גבוהים ונעלים, ורואים באמת אח"כ בחטא העגל כשהתחילו להסתכסך ולריב, כשלא היה אחדות כבר לא יכל יותר לפעול שום דבר, והיינו משום דע"י אחדות אפשר להגיע להרבה דברים. **"ועל אחדותנו גאותנו"...**

ידוע דברי קדשו של הרה"ק **רבי מנחם מנדל מווארקא זי"ע** שאמר: עה"פ 'ישנו עם אחד' - יש-נוי הנוי של האומה היהודית הוא 'עם אחד', שמחזיקים ומתחזקים כאחד, ולזה צריכים אנו לשאוף ולחנך את דורותינו, וזה תרומתם לאחדות בין הדבקים.

נגד המברכים - ברכות מז"ט לבעלי השמחות בקהילתנו

<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' מאיר אבוביץ לאוי"ט ומתנת הררה"ח ר' אברהם קובלר לאוי"ט להגל הולדת ילדיהם שיחיו מאהלים ירידים - שטיבל 55 - שטיבל שפת אמת</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' שלמה זיידל לאוי"ט הררה"ח ר' ישראל הכט לאוי"ט להגל נישואי ילדיהם שיחיו מאהלים ירידים - שטיבל בית יעקב - שטיבל טאמס ריווער</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי ראש וראשון לכבוד בית גור הררה"ח ר' מאיר פרייא לאוי"ט להגל הולדת הנכד אצל בנו הררה"ח ר' משה לאוי"ט מאהלים ירידים - שטיבל 46 - שטיבל מונסי</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' אביגדור רובינשטיין לאוי"ט והרה"ח ר' יוסף חיים נימן לאוי"ט להגל היכנס הנכדים ישראל וצבי יעקב שיחיו בני הררה"ח ר' יחזקאל נימן לאוי"ט לעול תורה ומצוות מאהלים ירידים - שטיבל 50-19 - שטיבל בית יעקב - שטיבל 48</p>
<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' פנחס קרימאן לאוי"ט והרה"ח ר' יוסף גליקסמאן לאוי"ט להגל הולדת הנכדה אצל הבן/בתהתן הררה"ח ר' צביאל לאוי"ט מאהלים ירידים - שטיבל 50-19 - שטיבל ברלין טמורים</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' דוד מנשה גולדברג לאוי"ט להגל היכנס הנכד יעקב נ"י לעול תורה ומצוות בן הררה"ח ר' יהודה אריה לאוי"ט מאהלים ירידים - שטיבל 51</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' יהודה צבי מארק לאוי"ט להגל היכנס בנו שיחיו לעול תורה ומצוות מאהלים ירידים - שטיבל 48</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>לידידי הררה"ח ר' מאיר מליניק לאוי"ט להגל היכנס הנכד משה נ"י בן הררה"ח ר' ישראל לאוי"ט לעול תורה ומצוות מאהלים ירידים - שטיבל 51</p>